

نورک پوری

نورک ادبیاقلری مرکزی هیئت طرفندہ نشر اولتور.

جلد ۳

شباط ۱۹۲۶

نومرو ۱۶

مَشْهُور

مَشْهُور تۈرك اوجاغندە ، مَشْهُورنىڭ ايدىك قابىدە قونفرانسىيىسى ئىيا مەلۇمى
 مەنم مەشھۇر تۈرك قابىدە ، تۈرك اجتماعىيەتدەكى موقىمى ووظيفەلەرنى تەقىم
 مەشھۇرى اوزۇندە دىيىمە قونفرانسى عىنا درج اىمپىورىز :

قرداشلار !

مىلى مەبەد تلىق اتمىكلىكز ايجاب ايدىن بۇچوق قىمىتلى اوجاغك كىزىدەلر ، مەشھۇرە .
 جىلە دولوب بۇ شانان قونفرانس سالونىدە بىر مەزۇن قادىنك دوشۇندىكارىن سىرەست
 سولەمكە جىرات اىلىسى بىلكە فضلە رىسارت اثرى اولەبىلىر . آتەق بىكا بۇ جىسارتى سىز
 مەشھۇرە جىلەك ، انقلابچىلەك دائىما قىلەلەندە طاشىدقلىرى صىمىت وىرمەشدر . مىلى آتەك
 جىراتى وىرمەشدر . خلاصە بىوك انقلابك تۈر وىضىسى وىرمەشدر . بۇندىن دولابى مەشھۇر
 اولان تۈرك قابىدە ، تۈرك اجتماعىيەتدەكى موقىمى ووظيفەلەرنى تەقىق ايدىر كىن يەنە جەم
 اكسىكارىن دولابى عەفۈكزى رىجا ايدە جەم .

مەشھۇر قرداشلار : بىوك تۈرك تارىخىدە قادىن ، عائىلەك يارىسى دىكل اوچىدە ايكىسى
 رولى كۆرەشدر . بىر مەزۇن دىيا بوزىدە مەشھۇر بىر فورطە كىي اسوب سادورمىش اولان
 جىكەزلىرى ، جىورلىرى ، بىشەدىر تۈرك قابىدى ، طىيەتەك وعقل وىنطقك ايجابى اولان
 او تۈرك قابىدى عائىلە ايشلەرنە ، بازار ايشلەرنە ، حرب ايشلەرنە ، خلاصە حقۇدە ،
 اقتصاددە ، سياستدە ار كىكە رابىر يۈرۈمەشدر . هوا وىضادىن محروم اولمايان اوقادىنلەك
 كىتەكە استىقالە ايدىن اك سوك وققۇ صافلى قالەبىلەن قىمەت كۆيلىمەندە آناطولۇك صافىت
 وىصىيەت آقان داخلىرنە تصادف ايلەپ يۈرۈز . اوت آنلر بىز مەشھۇر قىمەت وىشەرلىق قىر
 بىشەك ، شەكلى ، مەناسىنى حەكەت ووجودىنى غائب ايتەمەش اولان قادىنلەردىر . او ايشلەرنە ،
 تىلا ايشلەرنە ، حالا ار كىكە رابىر .

السانلىقى ولو قىسمأ اولسون مەشھۇر اتمەكەدە . تۈرككەك اك جىتىن امتىحانى اولان مىلى
 مەشھۇرە سىرە بۇ قادىنلەك تىلا دە چالەشدى ، اكىن اكىدى وىچىدى ، بىزى آچىلقدىن
 قورقاردى ، اردۇبى دۇبوردى . دىشەن اكمەكەك ال اوزاتەمەزە مانع اولدى . يەنە هوا
 وىضىا آلان اوقادىنلەك جىبەخانە طاشىدى ، جەمەدە چارپەشدى ، ھەدرلو آل واضطرابە

تحمیل ایتدی . فقط بزه بر ناموس بر حیات حربی قازاندیردی . بن اویله ظن ایدیورم که اگر تورک قادینک حریت و انسانلغه توجیه ایلدیکی غیرطبیعیلک یعنی هوادن و ضیادن عرومیت و تحته کپی جسم جامد اولق خالی آناطودولینک یالکز خانم دیدکلری بدبخت اسیرلرینه دکلده عموم قادینلرمنه شامل مستولی بر درد اولسه بدی بومدهش حربی قازانق دکل حال صلحه بيله یاشامق ممکن اولامازدی .

قادینک معاصر جمعیتلرده کی مهم موقعلری حقنده بر طاقم نظریات ویا ادعالرده بولونق ایسته میورم . یالکز تورک قادینک بوکونکی الیم وضعیتلرینی آکلاتق ایچون آنک وظیفه لرینی خاطر لایق ایستیورم و بو وظیفه لری شویله جه تصنیف ایدیورم .

۱ — تورک قادینی عائله ده

۲ — تورک قادینی اقتصاد باتده

۳ — تورک قادینی سیاسیتده

ایسته حیاتک بو اوچ درلو مجادله سنده تورک قادینک کوره چکی ایشلر واردر . اولاً تورک قادینک عائله ده کی حیانه مختصراً تماس ایده لم . کیم شبهه ایده بیلیر که اک بو بوک تورک رجالی ایلک تحصیل درسینی آنا سنندن آلامشدر . تربیه مسئله لرنده آنا ایلک واک مؤثر بر مرئی اولق موقعی محافظه ایده چکدر . بو بوک وطن پرورلرمن ایلک وطن محبتی آنالرندن آلانلردر . وظیفه و خیرخواهلق آنا قوجاغنده عائله ایچنده اوکرمه نیلیر .

فقط ادعا ایده بیلیر میسکیز که جانلیرک ، سفیلرک ، خائیرک او فنا حالرینه آنه لری هیچ تأثیر ایتمه مشدر .

قرداشلر : هر آنه نینسی یا بر وطن پرور ویا بر سفیل یتشدیرر . عجبا قاج زنکیمز واردر که ثروتلرینک هیچ دکل بر قسمنک طویلانه سنده آنه سنک ویا قادینک تصرفنده ، صداقتنده حسن اداره سنی انکار ایده بیلیر ؟ ثروتک میقنطیسی ویا اسراف اوده کی بر کونلک مساعینک ویردیکی یورغونلنی تسکین ایدن عائله نک صیجاق و منظم هوا سیدر . پیرانان سیکیرلر اوراده تازه قوت قازانیر . لکن قرداشلر : ثروتلرک الدن چیقماسنه ، عائله ده کی آهنگ و انتظامک دارما داغنیق اولسنه سبب اولمش پک چوق قادینلر یوقیدر ؟ دیعک که قادین ، عائله یه عائد ایشلرک ناظمیدر .

۲ — اقتصاد باتده تورک قادینی : اقتصاد ایشلری ترلاده ، بازار یرلرنده ، آتلیه لرده ، مقازه لرده ، فابریقه لرده باشلار . استحصال ، واسته لاک شکنده تجلی ایدر ، اقتصاد ایشلری باشدن آشاغی یه تماماً حرکتدر هر حرکت بر قوتک وجودینه عرض احتیاج ایدر . ایسته طبیعتک ، منطقک قبول ایتدیکی حکم بودر .

اون هس میلیونلق برکتله نک چوققلرینی داخل حساب ایتمه رک اون هس میلیون بر

قادرین وارکاک کتله سی تصور ایدیکز بو کتله اون میلیون قوتندن تشکل ایتمش دیمکدر .
 حالبوکه بوکونکی وضعیت مزه نظر آ فعال اولان قسم بو کتله همان همان یاریسیدر .
 منطقی سزلفک درجه سی آ کلامق ایچون جمت ایچنده بش میلیون قوتک عاطل و حتی مضر
 بر شکله قالدیغنی کوز او که کتیر مک کافیدر . کیت اعتباریله کوزه چاریان بو زیانه برده
 کیفیتی علاوه ایدیکز حقیقه نه و خم وضعیتده قالدیفکزی کوره جکسکر . تورک قادین
 اقتصادیانده کی رولنی ایضا ایده مزسه یعنی تارلاده ، مغازه ده قایریقه ده قوجا یله قرداشیله بر
 یوریه مزسه قارغز اککدن ، کیسه مز پاره دن دویمایه جقدر . چونکه کیه منتهک فضله
 منحصّل آنک یاریسی قدر بیه یوقدر ونهایت مساعی بر مجادله در که عشق ایستر سودا ایسترسودا
 و عشق وه قادیندن چیقار .

قادین سز مساعی بر چوله یورون یالکز بر سیاحک مساعیسی قدر مز عیج و طالت سز در قادین اقتصاد
 حیاته کیرمدیکه بوکون اولدینی کی بنه او بیس قهوه لر ، ارککلرله دولاجقدر ، شهر لر ، قصبه لر
 مسکنت و ظلمتدن قور تولامایه جقدر .

۳ - تورک قادین تاریخده سیاسی رول اوینامیشدر .

قادین کندی بیلکینی ادراک ایدر . اقتصادی ساحه ده حائز تاثیر اولر سه نه دن مملکت
 ایشلرنده کیری قالسون . هر کس آندن وطن درسی آلیرده نه ایچون او وطک اداره سی
 و مقدراتی موضوع بحث اولدینی زمانده مهمل بر وضعیتده بر اقیلیر . وطنده توتن ایلک اوجاق
 اکر بر قادین پارماغیله ملوتوشمشه واکر وطن او اوجاقلرک مشترک بر افاده سی ایسه اوله
 ظل ایلر بورم که وطن و قادین یکدیگرندن آبرملایان ایکی مفهوم تشکیل ایدر لر .
 محترم قرداشلر :

موضوع بحث ایتدیکز بشون بواشلر بیلکی ایستر ، جدیت ایستر ، اخلاق و صمیمیت
 ایستر . تورک جمعیتی مسعود ایده جک اولان قادین بر بیک کی خولیا اولان حوبه ، زوبه
 بر قادین اولامایه جنی کی هیچ برشی آ کلایان علی العاده بر اسیر شکلنده کی قادین ده اولاماز .
 تورک عائله لریته آئنه و تورک حیات اجتماعی سنه حیات و روح و بره جک اولان تورک قادین
 اونیکن هم کوله سی و هم خانمی اوله بیلن بیلکیلی . و قورو عقیف بر قادیندر . بو قادین عینی
 بیلکی و عفتله مملکتک اقتصاد ایشلریته دریشمالیدر . تا که کندیسنه موعود اولان حریتی
 انانلی استحصال ایده بیلسون .

قرداشلر :

قادین اقتصاداً بهریکسز ، عاجز بر موقعده قالیرسه یعنی دائماً اکک داشیا ایستین غیر
 مستحصل عاطل و منتهک بر مخلوق شکلی محافظه ایدرسه آنک حریت ادعای سربست طلبی
 یک کولوچ اولور . اساساً بوله بر حریت معناسز برشیدر . حریت اراده نک انکشافی در .
 اراده ویرلر سه او آلیر یاپار بناء علیه بو حریتک انکشافه مساعد بر وضعیت آله لرینی ارکاک
 قرداشلر مدن رجا ایلرکن همشیره لرمه ده بر آرز بصیرت بر آرز حرکت توصیه ایتکدن کندمی
 آلامبورم .

تورک قادینک تورک اجتماعده کی رولی حقده مقصدلری عرض ایتدم . چوق آرزو ایدردم که بوشرفی بندن اول مملکتک تربیه یشلری درعهده ایتش اولان معلم خانلر ایش اولسه لردی . بن کندی حساعه بالخاصه طربزونده کی همشیره لرم حسابنه آنلردن بور و فیض بکله دم . بوکونکی انقلابک سرعتله ایلروله ماسی ایچون بو عالم کرسیسی کندیلری بکله بور کرسی هر زماندن زیاده شمدی آنلره محتاجدر . خام سربلرمن اونو عاملیلردرکه یاورولرسنه ویره بککری تربیه نک بشده دردی ملیت محبتنه دایاغازسه وظیفه لری تام یایمش اوله مازلر . قادینلق حقنده کله جک مسعود قونفرانس لرمنده سربو اوجاقلی خانلرمنی دیکلمک ایسته دیکمزی تکرار عرض ایلر و معلم بکارک مع عائله بو اوجاقی شنلندرملری و تورک خانلری لایق اولدقلری موقع حرمتی ویرمه لری رجا ایله سوزلومه نهایت ویریرم .

آنطالیه تورک اوجاغنک صوک بر آیلر فعالیت راپورنومه :

۱ — بوندن اول تقدیم اولنان راپورده تعبر ایدلمکده اولدیفنی عرض ایتدیکمز قونفرانس سالونی اکیل ایدیش و اولجه کلیسا اولدیفنی حسنی ویرمه جک صورتده تعدیلات یاپیلارق بو یاعش والقریکله تنویر ایدیشدر . موقع احترامده غازیک 70×60 ابعادده بویوک فوطوغرافلری اولق اوزره عمومی قونمرده رسملرنک اوجاقلره تعلیق تقرر ایدن بویوک تورکچیلرکینه 80×60 ابعادده رسملری آسیلشدر . اوجاغه دائمی صورتده آتقریک جریانی تأمین ایچون ملی-سینه ما شرکتیله حال مذاکره ده یز . بو خصوصده کوردیکمز مشکلات دوام ایدرسه استانبولدن بر دیناموکتیرده جکر . مذکور دبئامونک وشی و تدویری ایچون بوز فابریقه سیله طابق قالدق .

۲ — وقتیه کنجیلر یوردندن دوراً آلتان وچورومکه محکوم اولان (ثورنمان) مارقلی سینه ما کتسه سی مذکور سالونه یرلشدیریلرک کارکیر بر ما کتسه دائرته سی انشا ایتدیریش، پرده وسائر مالزیه سیده ندارک ایدیلرک اوجاغه مکمل برده سینه ماقازاندریشدر .

۳ — سالون حاضرلاندقن سوکره وؤسای مأمورین و بوتون اوجاقلیلرک اشتراکله بر مساحره یاپیلشدر . بومساحره ده اولا اوجاق رئیس طرفندن اعضابه اون آیلق مسای حقنده معلومات ویریش و بومساحره ده اوجاغک کوپلرده کی فعالیتنه عائد بر قاچ پروژه کسبون کوستریلشدر . اوندن سوکرا دو قوز کشیدن مرکب موسیقی هیئتدن طرفندن بر فوایر ویریش ، متعاقباده دوت قسملق سینه ما کوستریلشدر .

۴ — اوجاق بناسی داخلنده اولوب وقتیه روم قبرستانی اولان تقریباً دوت دونلک بر یر یارق حاله کتیریلک اوزره بر باغچوانه حاله اولونمشدر . مارت نهایتنده طرح و تنظیم ایدیش اولارق اوجاغه تسلیم ایدلمک شرطیه مذکور باغچوانله قولطرات عقد ایدیشدر .

۵ — بوسورتله باشقا هیچ بر طرفدن معاوت کورمه بن و برچوق مصارف اختیارنه مجبور اولان اوجاغمزجه صرفیاتنه مدار اولق اوزره آلطالیه مجلس عمومیسندن بش بوز